

Ruimtelijke onderbouwing Carel Coenraadpolder 1 te Finsterwolde

LTO Noord Advies vestiging Doetinchem

bezoekadres: Koopmanslaan 6, 7005 BK Doetinchem
postadres: Postbus 67, 7000 AB Doetinchem

juni 2011

Adviseur : ing. R.B.M. Aagten
Telefoon : 0314 – 37 69 44
Fax : 0314 – 37 69 66
Mobiel : 06 – 51 03 97 75
E-mail : rbmaagten@ltonoordadvies.nl

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
1.1	Aanleiding van het project	1
1.2	Keuze van procedure	1
1.3	Leeswijzer	1
2.	HUIDIGE EN GEWENSTE BEDRIJFSOPZET	2
2.1	Huidige situatie	2
2.2	Gewenste situatie	3
3.	RUIMTELIJK BELEID	5
3.1	Provinciaal beleid	5
3.2	Gemeentelijk beleid	8
4.	OMGEVINGS- EN MILIEUASPECTEN	10
4.1	Algemeen	10
4.2	Bodemkwaliteit	10
4.3	Archeologie	10
4.4	Flora en fauna	11
4.5	Landschap	13
4.6	Externe veiligheid	15
4.7	Verkeer	15
4.8	Ammoniak	16
4.9	Directe ammoniakschade	17
4.10	Geur	17
4.11	Geluid	19
4.12	Luchtkwaliteit	19
4.13	Bodem en water	20
5.	CONCLUSIE	22

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding van het project

Op de locatie Carel Coenraadpolder 1 te Finsterwolde is momenteel een akkerbouwbedrijf gelegen. Naast de bedrijfswoning is aldaar een schuur aanwezig voor de opslag van machines en stro. De eigenaar van de locatie wil op de locatie een vleesvarkenshouderij oprichten. De aanwezige akkerbouwschuur zal worden gesloopt, waarna een stal voor 8960 vleesvarkens wordt opgericht.

Voor de gewenste varkenshouderij is 28 augustus 2008 milieuvergunning verleend, de bouwvergunning dateert van 25 november 2008. Echter de vergunde situatie is qua situering niet optimaal: de nieuw te bouwen stal staat op zeer korte afstand van de woning. Het onderling gewijzigd situeren van woning en stal levert voordelen op voor zowel het landschap als het woongenot van de varkenshouder. Echter het geldende bestemmingsplan biedt daarvoor niet de mogelijkheid. Hierom is in 2009 een overleg gestart met de gemeente Oldambt. Dit heeft geresulteerd in een traject van keukentafelgesprekken waarin de mogelijkheid van gewijzigde situering is onderzocht. Door alle partijen is geconcludeerd dat de gewijzigde opzet (landschappelijk gezien) aanvaardbaar is.

1.2 Keuze van procedure

De bedrijfsopzet die thans wordt nagestreefd past niet binnen het geldende bestemmingsplan. Voor het gehele buitengebied van de gemeente Oldambt wordt momenteel gewerkt aan een nieuw bestemmingsplan. In dit bestemmingsplan zal de mogelijkheid van gewijzigde situering worden meegenomen.

Omdat het nog enige tijd duurt alvorens het nieuwe bestemmingsplan van kracht is, wordt een omgevingsvergunning voor het onderdeel bouw aangevraagd in combinatie met een afwijking bestemmingsplan. Daarvoor is deze ruimtelijke onderbouwing opgesteld.

1.3 Leeswijzer

In deze ruimtelijke onderbouwing worden de ruimtelijke consequenties van het project op de omgeving weergegeven. Alle deelaspecten worden beschreven, waarbij de uitwijding per onderdeel is aangepast aan de mate waarin het project afwijkt van het geldende ruimtelijke beleid.

In hoofdstuk 2 wordt de huidige situatie en de gewenste situatie beschreven. Hoofdstuk 3 beschrijft het planologische beleidskader geschetst op provinciaal en gemeentelijk niveau. Hoofdstuk 4 behandelt de relevante omgevingsaspecten. In hoofdstuk 5 worden de relevante milieuaspecten beschreven. Hoofdstuk 6 bevat de conclusie van het geheel.

2. HUIDIGE EN GEWENSTE BEDRIJFSOPZET

2.1 Huidige situatie

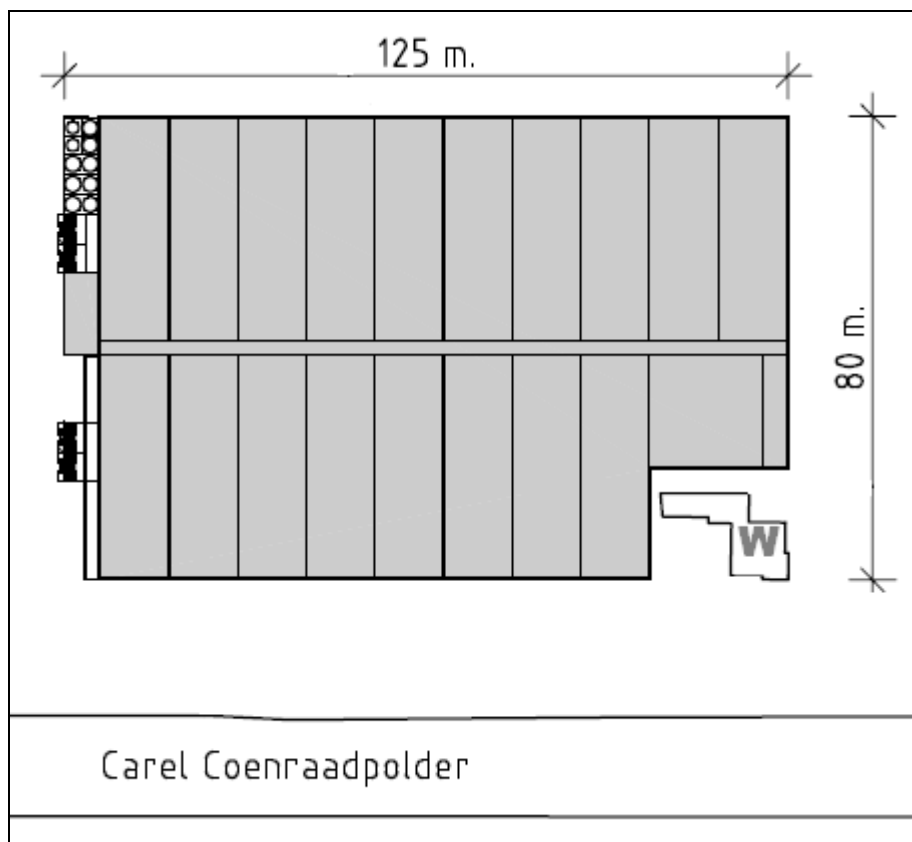
Op de locatie Carel Coenraadpolder 1 te Finsterwolde staat momenteel een woning en een schuur. Tezamen met de omliggende gronden en gronden in de omgeving heeft het altijd gefunctioneerd als akkerbouwbedrijf.

Enkele jaren geleden is de bedrijfslocatie verkocht aan de huidige eigenaar, met de bedoeling om er een vleesvarkenshouderij op te richten. De vergunningen (bouw en milieu) zijn daarvoor verleend. Na sloop van de aanwezige berging kan een stal voor 9000 vleesvarkens worden opgericht. De stal wordt daarbij uitgevoerd met chemische luchtwassers 70%.

Maar feitelijk is er nog niets veranderd. Nog steeds staan er een woning en een schuur. Afbeeldingen van de huidige situatie en de vergunde bedrijfsopzet zijn hierna weergegeven.

Afbeeldingen: huidige / feitelijke situatie

Afbeelding: plattegrond waarvoor vergunning is verleend

2.2 Gewenste situatie

Het plan om op de locatie een vleesvarkensbedrijf op te richten is nog steeds actueel.

Vergund is een situatie waarbij een stal voor 9000 vleesvarkens op geringe afstand van de bedrijfswoning staat. Dit heeft een negatieve invloed op het woongenot in de bedrijfswoning (korte afstand / zicht vanuit de woning). Maar daarnaast is het landschappelijk gezien ook niet optimaal. Traditioneel is dat een bedrijfswoning duidelijk zichtbaar is als woning bij het bedrijf. In de vergunde opzet gaat de woning op in het geheel en is vooral de stal bepalend voor het beeld.

Het onderling gewijzigd situeren van woning en stal is niet zondermeer mogelijk, aangezien het niet past binnen het geldende bestemmingsplan. Hierom is in 2009 een overleg gestart met de gemeente Oldambt. Dit heeft geresulteerd in een traject van keukentafelgesprekken waarin de mogelijkheid van gewijzigde situering is onderzocht. Door alle partijen is geconcludeerd dat onderstaande opzet aanvaardbaar is ten aanzien van het landschap (en het woongenot vanuit de bedrijfswoning bevordert).

(Naast de gewijzigde situering wordt de stal ook beperkt gewijzigd uitgevoerd. Het totaal aantal dieren neemt met 40 stuks af ten opzichte van de vergunde situatie).

Afbeelding: plattegrond nieuwe bedrijfsopzet

Afbeelding: impressie nieuwe opzet

3. RUIMTELIJK BELEID

3.1 Provinciaal beleid

3.1.1 Provinciaal omgevingsplan III 2009-2013

Het provinciale beleid op gebied van ruimtelijke ordening is door de provincie Groningen omschreven in het Provinciaal Omgevingsplan (POP). Op 17 juni 2009 hebben Provinciale Staten POP III 2009-2013 vastgesteld. Volgens de kaarten behorende bij het POP III 2009-2013 is de locatie gelegen in het landelijk gebied, deelgebied Oldambt. Het kent de landschapswaarde 'grootschalig open landschap'.

Afbeeldingen: kaarten POP III 2009-2013

Aldaar wordt ruimte geboden aan moderne en grootschalige landbouw met een voortrekkersrol in Nederland en Europa. Tevens wordt ernaar gestreefd om hindernissen die verduurzaming van de landbouw in de weg staan, weg te nemen. Om de kwaliteit van het landschap te beschermen wordt gestreefd naar zoveel mogelijk bundeling en landschappelijke inpassing van agrarische bedrijfsbebouwing. Voor een gezonde agrarische ontwikkeling kan schaalvergroting noodzakelijk zijn met uitbreiding van het bouwblok en de bedrijfsbebouwing. Die schaalvergroting kan in bepaalde gebieden tot problemen leiden en om dat te voorkomen is maatwerk nodig.

Om aantasting van het landschap te voorkomen is het oprichten van agrarische bedrijfsgebouwen en bouwwerken alleen toegestaan binnen bouwpercelen die als zodanig in het bestemmingsplan zijn aangegeven. De Provincie biedt in het buitengebied onder meer ruimte voor de productie van duurzame energie en groene grondstoffen uit agrarisch materiaal. Deze productie moet in beginsel op de betrokken agrarische bouwpercelen plaatsvinden, om het transport van grondstoffen en energie te beperken, zoveel mogelijk de bestaande infrastructuur te gebruiken en het ruimtebeslag op bedrijventerrein te beperken. Agrarische bedrijven die zich verder willen ontwikkelen door schaalvergroting, hebben vaak behoefte aan uitbreiding van de bedrijfsgebouwen en vergroting van het bouwblok. De mogelijkheden voor een goede inpassing van agrarische bedrijfsbebouwing zijn sterk afhankelijk van het landschap. Men wil zorgen dat de agrarische bedrijfsgebouwen op een goede manier worden ingepast in hun omgeving.

Tijdens de keukentafelgesprekken die zijn gevoerd met provincie Groningen, Libau en gemeente Oldambt is uitgebreid stilgestaan bij het landschap. Tevens is een inrichtingsplan en beplantingsplan gemaakt, waarmee een goede inpassing van het bedrijf in haar omgeving wordt gewaarborgd. Hierom kan geconcludeerd worden dat het initiatief zich verhoudt met het gestelde in het provinciaal omgevingsplan III 2009-2013.

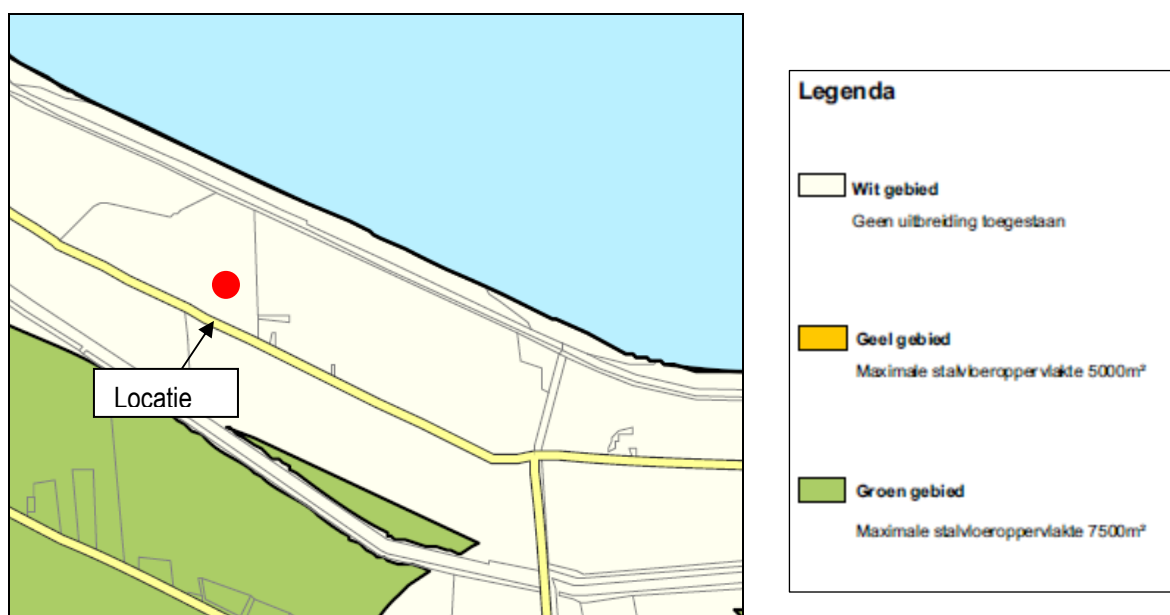
3.1.2 Omgevingsverordening provincie Groningen 2009

Tegelijk met de vaststelling van POP III 2009-2013 is de omgevingsverordening provincie Groningen 2009 vastgesteld. In deze verordening zijn ondermeer regels gesteld over de intensieve veehouderij. Deze regels vormen zowel een normstellend kader voor de inhoud van bestemmingsplannen als een toetsingskader voor aanvragen om omgevingsvergunning.

In december 2010 hebben Provinciale Staten geconcludeerd dat de regels in de verordening 2009 aanpassing behoeven. Deze conclusie is ingegeven door de bezwaren die onder de bevolking bestaan ten aanzien van intensieve veehouderij (waardering woonmilieu, belevingswaarde en verblijfskwaliteit van het landschap). Dit heeft geresulteerd in de vaststelling van een partiële herziening van de omgevingsverordening provincie Groningen 2009 op 9 maart 2011.

Volgens de gebiedenkaart behorende bij de omgevingsverordening is de locatie Carel Coenraadpolder 1 te Finsterwolde gelegen in het witte gebied. Dit is het gebied waar de kwaliteiten van landschap, natuur, recreatie, cultuurhistorie en wonen voorop staan.

De uitoefening van intensieve veehouderij is een functie die met deze kwaliteiten conflicteert. Hierom is toename van stalvloeroppervlakte ten behoeve van intensieve veehouderij uitsluitend toegestaan voor zover dat noodzakelijk is om tegemoet te komen aan aangescherpte eisen op gebied van milieu en dierenwelzijn.

Afbeelding: uitsnede gebiedenkaart behorende bij verordening

Vanwege strijdigheid met het nieuwe beleid worden diverse plannen die in ontwikkeling zijn twijfelachtig. Provinciale Staten hebben ingezien dat zij voor lopende procedures die niet meer passen in het nieuwe beleid een uitzondering moeten maken. In de verordening is de volgende overgangsrechtelijke bepaling opgenomen:

Gedeputeerde Staten kunnen op grond van artikel 2.27 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht verklaren geen bedenkingen te hebben tegen het bij omgevingsvergunning afwijken van artikel 4.51, eerste lid, onder h, van deze verordening, mits hen gebleken is dat vóór 15 december 2010 een vergunningaanvraag is ingediend, dan wel niet is ingediend, maar wel de procedure in het kader van de 'bouwbok op maat' methode aantoonbaar is gestart en daarom nog geen vergunningaanvraag is ingediend.

Aangezien het traject van keukentafelgesprekken voor de locatie is gestart (en afgerond) voor 15 december 2010, is het aannemelijk dat dan Gedeputeerde Staten een verklaring van geen bedenkingen afgeven. Uiteraard dient het bevoegd gezag (College van Burgemeester en Wethouders) hier wel om te verzoeken bij GS.

3.1.3 Ecologische hoofdstructuur

De ecologische hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van grote en kleine natuurgebieden waarin planten en dieren voorrang krijgen en worden beschermd. Een gedeelte van de EHS is bestaande natuur, een gedeelte moet nog worden ontwikkeld. Aanwijzing van de EHS is gebeurd door de verschillende provincies. Door Groningen is de EHS vastgesteld in het provinciaal omgevingsplan III 2009-2013.

Omdat ruimtelijke ontwikkelingen binnen de ecologische hoofdstructuur lang niet altijd wenselijk zijn voor de soorten flora en fauna, is relevant om te weten hoe de locatie is gelegen ten opzichte van de EHS.

Afbeelding: uitsnede kaart Ecologische hoofdstructuur

Geconcludeerd kan worden dat de locatie niet is gelegen in de ecologische hoofdstructuur. Het dichtstbijgelegen gebied binnen de EHS is gelegen ten noorden van de locatie: de Dollard.

3.2 Gemeentelijk beleid

3.2.1 Bestemmingsplan

Voor de locatie geldt het bestemmingsplan 'Buitengebied Finsterwolde', vastgesteld door de gemeenteraad bij besluit van 31 mei 1994. Op 17 januari 1995 is het bestemmingsplan goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen.

Later is er een partiële herziening vastgesteld. Hier is (op onderdelen) goedkeuring aan onthouden. Daarom zijn de voorschriften van het voorgaande bestemmingsplan van toepassing.

Volgens het bestemmingsplan is de locatie gelegen in het agrarisch gebied, nader aangeduid als open gebied. Voor het bedrijf is een agrarisch bouwperceel opgenomen met een totale oppervlakte van zo'n 2,79 hectare. Hierbinnen mag binnen een vierhoek van ten hoogste 1 hectare bebouwing worden opgericht.

De gemeente Oldambt is bezig met een nieuw bestemmingsplan voor het gehele buitengebied. Naar verwachting wordt na de zomervakantie het ontwerp ter visie gelegd. In het nieuwe bestemmingsplan zal een bouwperceel voor de locatie worden opgenomen waarbinnen het plan past. Vooruitlopend willen burgemeester en wethouders een omgevingsvergunning verlenen met daarbij afwijking van het bestemmingsplan.

3.2.2 Landschapsontwikkelingsplan (LOP)

Om de gewenste landschappelijke kwaliteit en de manieren waarop nieuwe ontwikkelingen hieraan kunnen bijdragen vast te leggen, is in 2006 het Landschapsontwikkelingsplan Oldambt, Westerwolde en Veenkoloniën opgesteld. Dit LOP geeft een visie op de ontwikkeling van het landschap tot 2030 en geeft voor de korte termijn aan hoe bij nieuwe ontwikkelingen een landschappelijke weerwaarde kan worden bereikt.

Bij ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met de kernkwaliteiten voor het plangebied. De volgende kernkwaliteiten zijn voor de projectlocatie relevant:

- De zeer open agrarische gebieden.
- De typische schillenstructuur van de aanwasolders met de bijbehorende dijken en dijkrestanten.

Gegeven is dat er momenteel reeds vergunningen zijn verleend waarmee aldaar een varkenshouderij kan worden opgericht. Nu wordt een gewijzigde opzet nagestreefd. De toename aan bebouwing is vergelijkbaar. Van (extra) aantasting van de open gebieden is daarom geen sprake. Tevens wordt de schillenstructuur niet aangetast: dijken worden gerespecteerd.

Voorwaarde van gemeente en provincie om mee te werken aan dit initiatief is een goede landschappelijke inpassing. Een concreet voorstel is gemaakt door de provincie en Libau (zie afbeelding bij paragraaf 2.2 en paragraaf 4.5). Uiteraard is met het inpassingsplan rekening gehouden met het LOP.

4. OMGEVINGS- EN MILIEUASPECTEN

4.1 Algemeen

Om conflictsituaties te voorkomen, dient in het bestemmingsplan aandacht te worden besteed aan de diverse omgevingsaspecten. Weliswaar zijn voor het merendeel van deze aspecten specifiek beleid en regelgeving opgesteld, toch is er sprake van een aanvullende werking ten opzichte van de ruimtelijke ordening.

4.2 Bodemkwaliteit

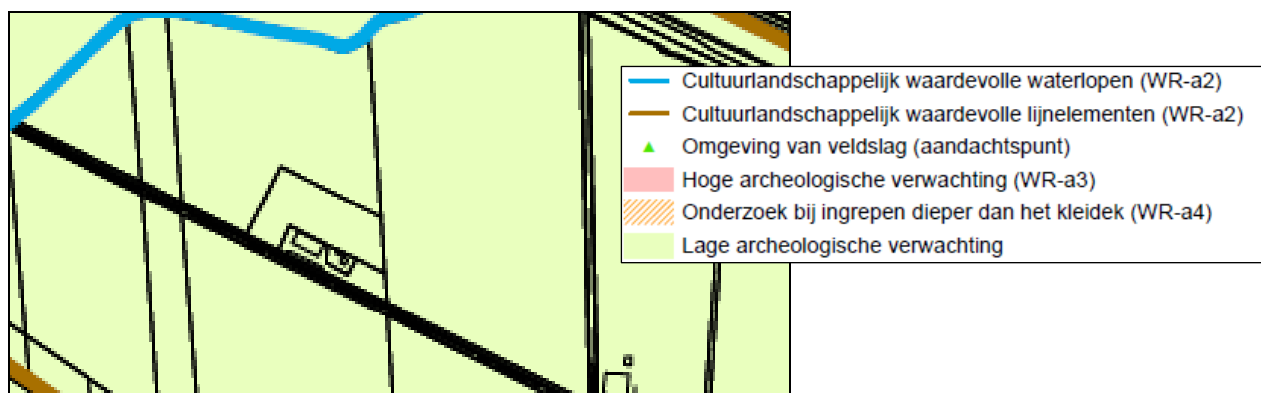
De omgeving is te kenschetsen als een hoog, met uit de zee afkomstige klei opgeslibt gebied. Dergelijke gronden zijn uitermate geschikt voor akkerbouwdoeleinden. De grondwaterstand bevindt zich op circa 1,5 meter beneden maaiveld.

De locatie waar gebouwd wordt is (grotendeels) onbebouwd en altijd gebruikt als landbouwgrond. De kans op enige bodemverontreiniging is derhalve niet groot. Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit is hierom niet noodzakelijk, te meer aangezien er geen sprake is van een nieuw te bouwen woning of een ander gebouw waar men langdurig in verblijft.

4.3 Archeologie

De locatie is gelegen in een relatief jonge polder nabij de Dollard. Doordat de grond destijds bodem van de zee was en bebouwing ontbrak, is het gebied archeologisch gezien "niet interessant".

In de nota Archeologie staat verwoord hoe de gemeente Oldambt omgaat met archeologische, cultuurhistorische en cultuurlandschappelijke waarden binnen haar grondgebied. Bij deze nota hoort een beleidskaart. Aan de hand daarvan is de verwachting ten aanzien van archeologie te bepalen.

Afbeelding: beleidskaart archeologie gemeente Oldambt

Voor de projectlocatie geldt een lage archeologische verwachting. Aldaar wordt nader onderzoek niet nodig geacht.

4.4 Flora en fauna

Bescherming van levende natuur is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Natuurbeschermingswet 1998, bij soortenbescherming met de Flora en faunawet.

4.4.1 Gebiedsbescherming

De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 in werking getreden. De wet is gewijzigd per 1 februari 2009. Met de inwerkingtreding van de Crisis- en Herstelwet op 31 maart 2010 is de Nbw wederom gewijzigd.

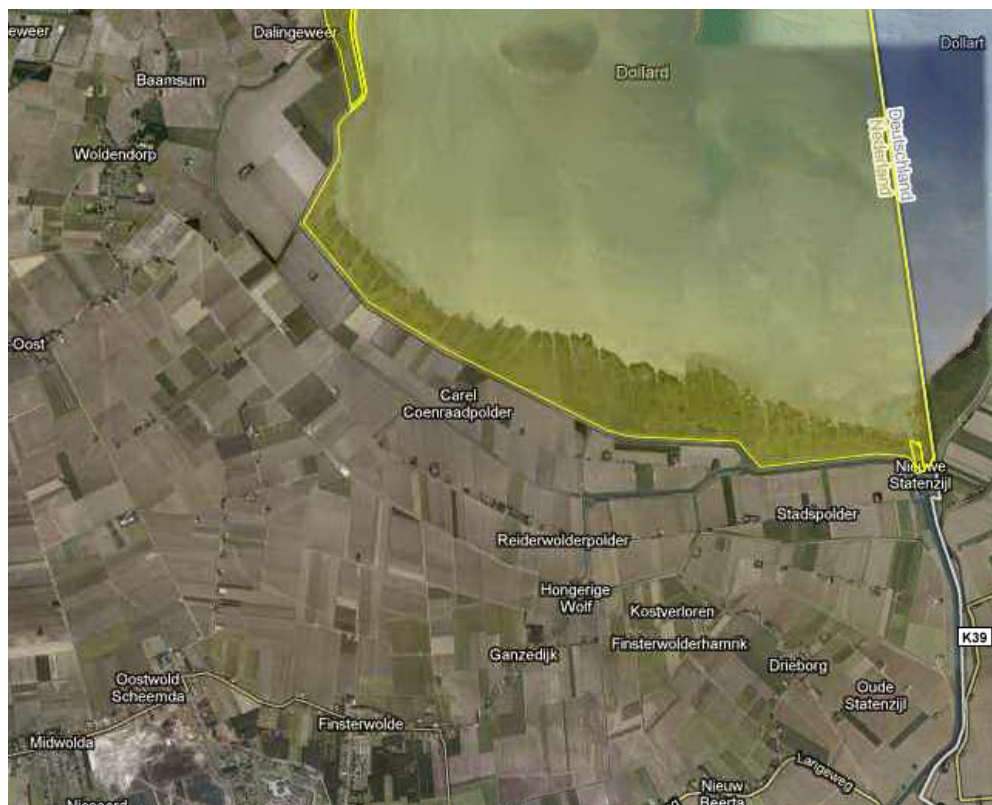
Gebieden die moeten worden beschermd op grond van de Europese vogel- en habitatrichtlijn, worden Natura 2000-gebieden genoemd. In Nederland zijn 162 Natura 2000-gebieden. Deze gebieden moeten worden aangewezen op grond van artikel 10a Nbw. Op dit moment zijn de vogelrichtlijngebieden en enkele habitatrichtlijngebieden aangewezen. De aanwijzingsbesluiten van de overige gebieden moeten nog door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselveiligheid worden genomen. Hierbij worden de begrenzing en de instandhoudingsdoelstellingen vastgesteld. Ook de reeds aangewezen vogelrichtlijngebieden worden hierbij opnieuw begrenst. Voor vele gebieden heeft een ontwerpbesluit ter inzage gelegen.

De Natuurbeschermingswet 1998 schrijft voor dat voor alle Natura 2000-gebieden binnen drie jaar na aanwijzing een beheerplan wordt vastgesteld. Hiermee krijgen beheerders, gebruikers en belanghebbenden meer duidelijkheid over welke activiteiten in of nabij het gebied toelaatbaar zijn.

Projecten of andere handelingen die de kwaliteit van de gebieden kunnen verslechteren of die een verstorend effect hebben op de soorten mogen niet worden gerealiseerd of verricht zonder of in strijd met een daartoe verleende vergunning (artikel 19 d Nbw).

De Natuurbeschermingswet 1998 beschermd tevens de reeds aangewezen natuurmonumenten. Ook voor handelingen die schadelijk kunnen zijn voor een natuurmonument geldt een vergunningplicht (artikel 16 Nbw).

Binnen een straal van 10 kilometer rondom de projectlocatie bevindt zich één Natura 2000 gebied: De Waddenzee. Specifiek gaat het om het gedeelte wat bekend staat als de Dollard. Een besluit om te komen tot definitieve aanwijzing als zijnde Natura2000-gebied is vorig jaar genomen.

Afbeelding: Natura 2000 gebied Dollard

Het gebied bestaat uit polders, kwelders en slikken en is één van de laatste brakwatergetijdenlandschappen in Europa. Door de afwisseling van zout- en zoetwater, natte en droge delen en zand- en slibafzettingen is het een waardevol natuurgebied waar vele vogels verblijven.

Door Oranjewoud is in 2006 onderzocht in hoeverre de oprichting van een varkenshouderij aan de Carel Coenraadopolder toelaatbaar is ten opzichte van de Dollard (Beoordeling gevoeligheid Dollard voor ammoniak – 11 oktober 2006 – kenmerk 163203 / Beoordeling effecten ammoniakdepositie Dollard – 20 december 2006 – kenmerk 14792-163203). Het aspect ammoniak (depositie / vermisting) verdient aandacht. Geconcludeerd is dat de de critical load voor de meest gevoelige vegetatietypen niet worden overschreden. Of te wel, de soorten zullen niet worden benadeeld door de depositie veroorzaakt door het bedrijf. Dit heeft geresulteerd in het standpunt van de provincie Friesland dat de oprichting van de varkenshouderij geen negatieve effecten zal veroorzaken op de natuurwaarden in het Natura 2000 gebied de Waddenzee. Een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 wordt derhalve niet nodig geacht.

4.4.2 Soortenbescherming

De Flora- en faunawet heeft tot doel in het wild levende planten en dieren te beschermen met het oog op de instandhouding van soorten. In Nederland komen zo'n 40.000 plant- en diersoorten voor, waarvan er zo'n 1.000 onder de werking van de Flora en faunawet vallen.

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Hiertoe zijn in de wet verbodsbepalingen opgenomen.

Naast de verbodsbepalingen geldt er bij elk project tevens een zorgplicht. Deze zorg houdt in ieder geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd, teneinde die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.

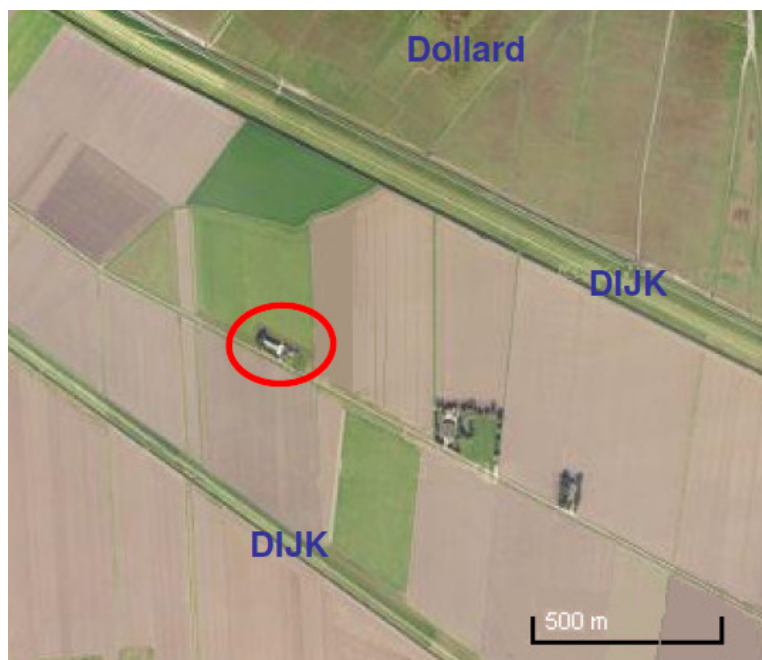
In 2007 is door Ecogroen Advies uit Zwolle een quickscan flora en fauna uitgevoerd (Quickscan ecologisch onderzoek realisatie varkensstal Finsterwolde – 30 mei 2007 – projectcode 07136). Het volgende is geconcludeerd:

- Met de plannen wordt een bestaande schuur gesloopt. Deze schuur is een roestplaats voor een kerkuil. Een roestplaats is niet jaarrond beschermd. Voor het verwijderen is dan ook geen ontheffing nodig in het kader van de Flora en faunawet. Door de nieuwbouw te voorzien van een nestkast of een opening, kan de kerkuil deze nieuwe stal ook als roestplaats gebruiken.
- De huidige aanwezige schuur wordt door de steenmarter gebruikt als verblijfplaats. Wanneer deze schuur wordt gesloopt buiten het voortplantingsseizoen (half maart tot en met augustus) ondervindt de steenmarter geen schade. Aangezien de steenmarter mobiel is en meerdere verblijfplaatsen gebruikt, is deze soort ook niet afhankelijk van een bepaalde verblijfplaats.
- De nieuwbouw vindt plaats op grond welke momenteel in gebruik is als akkerbouwgrond. Aldaar komen momenteel geen zeldzame en beschermde soorten flora voor. De afname van het broedgebied voor weidevogels is kijkend naar het grote areaal dat in de omgeving overblijft geen probleem. Ook hier geldt dat werkzaamheden nabij broedende vogels moeten worden voorkomen.
- Voor de plannen is de kap van enige beplanting noodzakelijk. Hiermee kan broedgebied voor vogels verloren gaan. Omdat het om algemeen voorkomende soorten gaat, waarvoor in de omgeving veel broedgebied behouden blijft is dit geen probleem. Daarbij kan opgemerkt worden dat met de aanplant van nieuwe beplanting nieuw broedgebied ontstaat. Noodzakelijk is wel dat werkzaamheden die de broedbiotopen van vogels verstoren of beschadigen buiten het broedseizoen plaats vinden.

4.5 Landschap

Het gebied kan worden gekarakteriseerd als een aandijkingslandschap. Na 1700 zijn meermaals kwelderdelen van de Dollard ingepolderd, wat heeft geresulteerd in smalle langgerekte polders. Verschillende dijken, die tussen de oude en nieuwere polders liggen, zijn nog steeds (gedeeltelijk) aanwezig en tonen de stappen die zijn gezet bij de landaanwinning. De aanwezige dijken vormen waardevolle landschapselementen, die door hun hoogte het gezichtsveld beperken.

De projectlocatie is gelegen in de laatste polder tot aan de Noordzee. Deze polder is als open te kenschetsen. De agrarische functie domineert in het gebied. Dit betreft voornamelijk akkerbouw op grote rechte percelen. Het zicht wordt nauwelijks doorbroken door singels. Af en toe komen er houtopstanden van relatief beperkte omvang voor. Bebouwing bevindt zich op onderling grote afstand, soms (gedeeltelijk) omgeven door beplanting.

Afbeelding: luchtfoto van de projectlocatie in haar omgeving

Voor het initiatief zijn keukentafel-gesprekken gevoerd met de provincie Groningen, de gemeente Oldambt en Libau. Geconcludeerd is dat de gewijzigde situering van de stal ten opzichte van de woning landschappelijk gezien een verbetering inhoudt.

Daar komt het inrichtingsplan nog bij. De bestaande beplanting dicht bij de weg blijft behouden. Aan de westzijde van de nieuwbouw komen twee groepjes essen in een rij. Aan de oostzijde komt een grotere groep essen. Met deze inrichting wordt het bedrijf niet volkomen ingepakt, maar "aangekleed".

Afbeelding: plan landschappelijke inpassing

Het nakomen van de afspraken die zijn gemaakt naar aanleiding van de keukentafelgesprekken zijn vertaald in een privaatrechtelijke overeenkomst.

4.6 Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat over het beheersen van risico's voor de omgeving bij het gebruik, de opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen. Denk hierbij aan vuurwerk, lpg en munitie over de weg, het water en het spoor en door buisleidingen. Op de internetsite van de provincie Groningen staat een risicokaart. Aan de hand daarvan is te bepalen of er op een bepaalde locatie risico's zijn. Ter hoogte van de projectlocatie is daar geen sprake van.

Tevens dient beoordeeld te worden in hoeverre het bedrijf zelf een risico vormt voor haar omgeving. Relevant daarbij zijn het 'Besluit externe veiligheid inrichtingen' (Bevi) en de bijbehorende 'Regeling externe veiligheid inrichtingen' (Revi). Het Bevi legt veiligheidsnormen op aan bedrijven die een risico vormen voor personen buiten het bedrijfsterrein. Het bedrijf aan de Carel Coenraadpolder 1 valt gezien de beperkte opslag aan gevaarlijke stoffen en activiteiten niet onder het Bevi. Het vormt derhalve geen reëel risico voor haar omgeving.

4.7 Verkeer

Er is vergunning (omgevingsvergunning bouw en milieu) verleend voor het oprichten van een varkenshouderij op de projectlocatie. Dit betekent dat de toelaatbaarheid van de verkeersbewegingen van en naar de inrichting eerder is beoordeeld. Thans wordt een gewijzigde situering nagestreefd. Dit heeft echter geen invloed op het aspect verkeer.

Feitelijk wordt de invloed van het verkeer van en naar de inrichting nog niet ervaren door de omgeving. Met de oprichting van de varkenshouderij aan de Carel Coenraadpolder 1 neemt het aantal verkeersbewegingen in de omgeving toe. Het bedrijf moet immers worden voorzien van biggen en voer en de aldaar opgroeïende vleesvarkens en geproduceerde mest moeten worden afgevoerd. De belangrijkste vervoersbewegingen die plaats vinden zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Aard van beweging	Frequentie
Aanvoer (kracht)voer	3 vrachtwagens per week
Aanvoer bijproducten	8 vrachtwagens per week
Aanvoer biggen	1 vrachtwagen per week
Afvoer vleesvarkens	3 vrachtwagens per week
Afvoer kadavers	1 vrachtwagen per week
Afvoer mest	250 vrachtwagens per jaar
Aan- en afvoer divers	1 vrachtwagen per week
(bestel)auto's	Gemiddeld 6 per dag

Uit de praktijk blijkt dat zo'n 70% van de mest wordt afgevoerd in de maanden maart en april en 30% in de maanden september en oktober. In de maanden maart en april komen op een werkdag maximaal 5 vrachtwagens mest halen (piek).

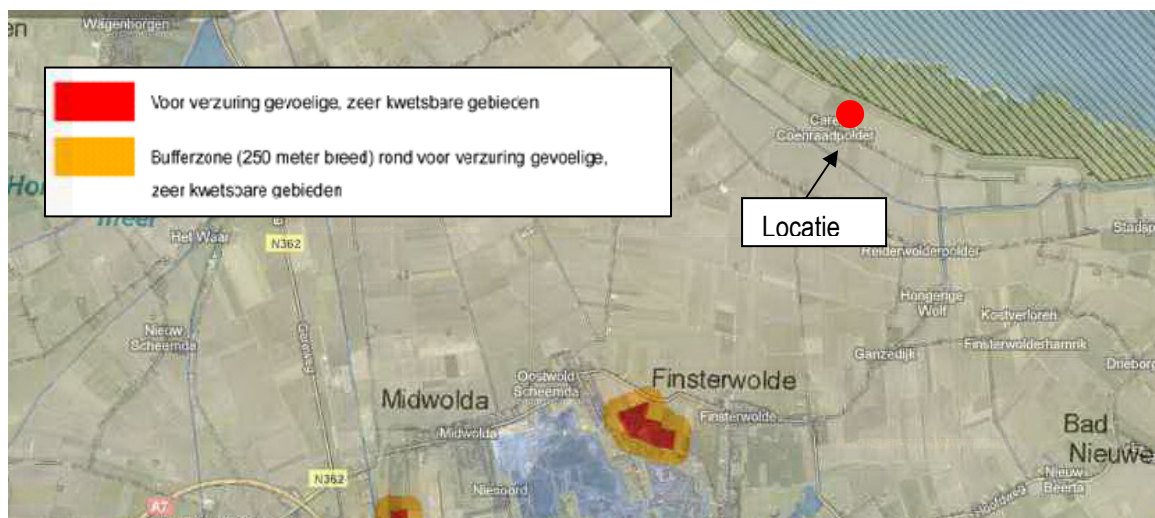
Exclusief de afvoer van mest kunnen er op één dag maximaal 10 vrachtwagens op het bedrijf komen. Dit is die ene dag dat in de week dat vleesvarkens worden afgeleverd, de kadavers worden opgehaald, drie vrachten krachtvoer en drie vrachten bijproducten worden geleverd. In de praktijk komt dit lang niet altijd wekelijks voor.

Het bedrijf is gelegen aan de Carel Coenraadpolder. De weg is kwalitatief in prima staat. Dit geldt ook voor de aansluitende wegen die zullen worden gebruikt. De breedte van de wegen in de omgeving is zodanig, dat de berm moet worden bereden bij tegemoetkomend verkeer. Over het algemeen zijn het geen drukbereden wegen en wordt een gematigde rijsnelheid gehanteerd. Derhalve worden onveilige situaties niet direct verwacht. Daar komt bij dat de gemeente Oldambt waarschijnlijk enkele passeerhavens in de omgeving gaat realiseren. Er zijn reeds afspraken gemaakt met initiatiefnemer voor een financiële bijdrage.

Ten aanzien van verkeer (en veiligheid) is het van belang dat het bedrijf goed en vlot bereikbaar is en dat vrachtwagens niet op de openbare weg hoeven blijven te staan. Op de locatie is voldoende ruimte om hieraan tegemoet te komen.

4.8 Ammoniak

Bij de beslissing inzake de omgevingsvergunning milieu voor het oprichten of veranderen van een veehouderij betreft het bevoegd gezag de gevolgen van de ammoniakemissie uitsluitend op de wijze die is aangegeven in de Wet ammoniak en veehouderij (Wav). In de Wav wordt rekening gehouden met de nadelige gevolgen die de ammoniakemissie kan hebben voor de zeer kwetsbare gebieden. Kwetsbare gebieden zijn aangewezen door de provincie. In of nabij (250 meter) zeer kwetsbare gebieden mogen geen nieuwe veehouderijen worden opgericht. Ook de uitbreiding van bestaande veehouderijen is in en nabij zeer kwetsbare gebieden aan beperkingen onderhevig. Provinciale Staten van Groningen hebben de zeer kwetsbare gebieden op 17 juni 2009 vastgesteld. Op 11 februari 2010 is het besluit in werking getreden. Omdat het dichtst bijgelegen zeer kwetsbare gebied op een afstand van meer dan 250 meter is gelegen, gelden in beginsel geen beperkingen ten aanzien van ammoniak.

Afbeelding: ligging zeer kwetsbare gebieden Wav

Op het bedrijf moeten de beste beschikbare technieken worden toegepast. De technische kenmerken en de geografische ligging van de inrichting, evenals de lokale milieusituatie kunnen aanleiding zijn om strengere emissiegrenswaarden vast te stellen dan die welke zijn gebaseerd op BBT (art. 3 lid 3 Wv). Door de minister van VROM is een 'Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij' vastgesteld om hieraan invulling te geven. Tot een jaarlijkse emissie van 5000 kilogram ammoniak kan worden volstaan met toepassing van BBT (voor vleesvarkens maximaal 1,4 kg/dierplaats). Bedraagt de jaarlijkse ammoniakemissie bij toepassing van BBT meer dan 5000 kg maar minder dan 10.000 kg, dan dient boven het meerdere BBT + te worden toegepast (voor vleesvarkens maximaal 1,1 kg/dierplaats). Indien de jaarlijkse emissie nog meer dan 10.000 kg bedraagt, dan dient boven het meerdere BBT++ te worden toegepast (voor vleesvarkens maximaal 0,58 kg/dierplaats).

Met de plannen wordt een stal gerealiseerd voor 8960 vleesvarkens. De stal wordt uitgevoerd met een chemische luchtwasser, waarmee de ammoniakemissie per dierplaats met 70% wordt gereduceerd. Per dierplaats bedraagt de emissie dan 1,1 kg. De totale ammoniakemissie bedraagt 9856 kg. Omdat de totale ammoniakemissie minder dan 10.000 kg bedraagt en omdat op het gehele bedrijf BBT+ wordt toegepast, wordt voldaan aan de beleidslijn.

Tevens van belang om te noemen is het gegeven dat voor de locatie reeds eerder milieuvergunning (thans omgevingsvergunning) is verleend voor het houden van 9000 vleesvarkens. De ammoniakemissie die daarbij ontstaat bedraagt ($9000 \times 1,1 =$) 9900 kilogram. De ammoniakemissie die ontstaat in de nu gewenste bedrijfsopzet is lager.

4.9 Directe ammoniakschade

Naast schade aan natuurgebieden en bos kan ammoniak tevens schadelijk zijn voor andere soorten waaronder agrarische gewassen. Uit onderzoek van het 'Plan Research International' te Wageningen (toenmalig ID-DLO) is gebleken dat niet alle soorten even gevoelig zijn voor ammoniak. Als gevoelig kunnen worden aangemerkt: kasgewassen, fruitteelt, coniferen en voedselarme vegetaties. Andere gewasgroepen hebben een verwaarloosbare kans te worden beschadigd. In de loop van de jaren is door uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State het aspect directe ammoniakschade geheel in kaart gebracht. In het kort komt het erop neer dat van de stal tot aan gevoelige soorten een afstand van 50 meter wordt aangehouden. Bij minder gevoelige soorten is een afstand van 25 meter voldoende om schade als gevolg van ammoniakemissie te vermijden. Binnen genoemde afstanden bevinden zich geen gevoelige gewasgroepen. Derhalve kan worden geconcludeerd dat er geen sprake is van ammoniakschade door agrarische gewassen.

4.10 Geur

De Wet geurhinder en veehouderij vormt het enige toetsingskader voor de geurhinder vanwege tot veehouderij behorende dierenverblijven. De geuremissie uit de dierenverblijven wordt berekend op basis van vastgestelde geuremissiefactoren die zijn opgenomen in de Regeling geurhinder en veehouderijen. De geurbelasting van geurgevoelige objecten in de omgeving wordt berekend met het verspreidingsmodel V-stacks Vergunning.

De wet geeft maximale waarden voor de geurbelasting die de veehouderij op een gevoelig object mag veroorzaken. Voor de omgeving waar de projectlocatie is gelegen geldt een norm van $2 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor objecten binnen de bebouwde kom en $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor objecten buiten de bebouwde kom.

Indien het gevoelig object een woning bij een (voormalige) veehouderij in het buitengebied is, geldt een minimale afstand van 50 meter tussen de gevel van de woning en het emissiepunt van de stal. Tevens gelden minimale afstanden tussen de gevel van een stal en de gevel van een geurgevoelig object: 25 meter voor objecten buiten de bebouwde kom en 50 meter voor objecten binnen de bebouwde kom.

Uiteraard is onderzocht in hoeverre het initiatief voldoet aan de geldende regels.

- Geurgevoelige objecten bevinden zich op aanzienlijke afstanden (circa 400 meter).
- Uit de berekening met V-stacks Vergunning is gebleken dat de geldende normen worden gerespecteerd.

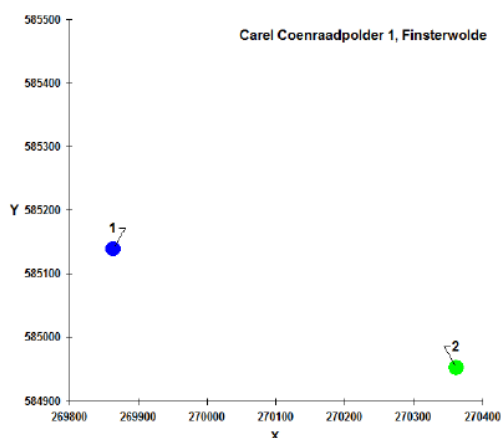
Naam van de berekening: Carel Coenraadpolder 2, Finsterwolde
 Gemaakt op: 20-03-2011 15:10:30
 Rekentijd: 0:00:01
 Naam van het bedrijf: Carel Coenraadpolder 1, Finsterwolde
 Berekende ruwheid: 0,10 m
 Meteo station: Schiphol

Brongegevens:

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	EP Hoogte	Gem.geb. hoogte	EP Diam.	EP Uittr. snelh.	E-Aanvraag
1	1002	269 863	585 139	5,0	6,0	0,50	4,00	144 256

Geur gevoelige locaties:

Volgnummer	GGLID	Xcoördinaat	Ycoördinaat	Geurnorm	Geurbelasting
2	1001	270 362	584 952	8,0	6,8

Afbeelding: berekening V-stacks Vergunning

4.11 Geluid

Beoordeelt dient te worden of de gewenste bedrijfsopzet resulteert in ontoelaatbare situaties ten aanzien van geluid. Bij de beoordeling dient uit te worden gegaan van het gestelde in de 'Handreiking industrielawaai en vergunningverlening 1998'.

De locatie is gelegen in het buitengebied wat kan worden getypeerd als landelijke omgeving. In de Handreiking zijn voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau bij dit type omgeving waarden van 40, 35 en 30 dB(A) aanbevolen als richtwaarde in respectievelijk de dag-, avond- en nachtperiode. Gestreefd dient te worden naar het voorkomen van verhogingen van het geluidsniveau groter dan 10 dB(A) ten opzichte van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau. Als grenswaarde voor het maximale geluidsniveau gelden waarden van 70, 65 en 60 dB(A) in de dag-, avond-, en nachtperiode.

Voor de situatie waar eerder milieuvergunning (thans omgevingsvergunning) voor is verleend is een akoestisch onderzoek uitgevoerd (rapportnummer H.07.150.A – Adviesbureau de Haan – 9 mei 2007). De situatie die thans wordt nagestreefd wijkt ten aanzien van geluid maar minimaal af. Hierom kan het eerder opgestelde rapport worden gehanteerd voor de beoordeling van het aspect geluid.

Geconcludeerd is dat op de dichtst bijgelegen woning (Carel Coenraadpolder 2) wordt voldaan aan de richtwaarden voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau (21, 15 en <15 dB(A) in dag-, avond-, en nachtperiode). Maximale geluidsniveau's treden enkel in de dagperiode op. Het maximale geluidsniveau bedraagt 40 dB(A), zodat geconcludeerd kan worden dat de streefwaarde wordt gerespecteerd.

Voor een beoordeling van de geluidbelasting van omliggende geluidgevoelige objecten ten gevolge van verkeersbewegingen van en naar de inrichting, verwijst de Handreiking naar de 'Circulaire geluidhinder veroorzaakt door verkeer van en naar de inrichting'. Er geldt een voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A) etmaalwaarde. Aangezien geluidsgevoelige bestemmingen op grote afstand zijn gelegen (circa 400 meter), hoeft de indirecte hinder ten gevolge van verkeer van- en naar de inrichting niet berekend te worden. Het verkeer zal zich ter hoogte van geluidsgevoelige bestemmingen namelijk niet onderscheiden in rij-, rem- en stopgedrag van het overige verkeer.

4.12 Luchtkwaliteit

Op 15 november 2007 is de Wet Luchtkwaliteit in werking getreden. Ten aanzien van de kwaliteit van de buitenlucht gelden uitsluitend de bepalingen uit deze Titel. In bijlage 2 van de Wet milieubeheer zijn grenswaarden opgenomen voor zwaveldioxide, stikstofdioxide en stikstofoxiden, fijnstof (PM10), lood, benzeen en koolmonoxide. Bestuursorganen moeten er bij het uitoefenen of toepassen van hun bevoegdheden voor zorgdragen dat deze grenswaarden niet (verder) worden overschreden.

In de Wet luchtkwaliteit is gestreefd naar flexibiliteit als het gaat om de koppeling van luchtkwaliteitseisen en ruimtelijke ontwikkelingen. Deze flexibiliteit is terug te vinden in een verdeling in projecten die wel of niet in betekende mate bijdragen aan de luchtkwaliteit. Projecten die meer dan 3% bijdragen zijn opgenomen in een nationaal samenwerkingsprogramma (NSL) waarin afspraken

staan over een pakket aan maatregelen. Deze projecten moeten worden getoetst aan de grenswaarden uit de Wet milieubeheer.

Bij varkenshouderijen verdienen vooral de aspecten fijnstof (PM10) en stikstofdioxide aandacht. Bij fijnstof moet vooral gedacht worden aan de emissies vanuit de stal en de emissie veroorzaakt door verkeersbewegingen van en naar de inrichting. De emissie van stikstofdioxide wordt bepaald door transportbewegingen op het terrein en naar het terrein toe.

Voor de situatie waar eerder milieuvergunning (thans omgevingsvergunning) voor is verleend is onderzoek uitgevoerd naar het effect van de varkenshouderij op de luchtkwaliteit (rapportnummer H.07.150.01 – Adviesbureau de Haan – 5 augustus 2008). De situatie die thans wordt nagestreefd wijkt ten aanzien van de luchtkwaliteit minimaal af: het totaal aantal dieren is minder, de plaats van de emissiepunten is beperkt gewijzigd. Omdat de verschillen minimaal zijn, kan het eerder opgestelde rapport worden gehanteerd voor de beoordeling van het aspect luchtkwaliteit.

Het volgende is geconcludeerd:

- Voor fijnstof neemt de jaargemiddelde concentratie met maximaal 1,2 µg/m³ toe. De hoogst bepaalde waarde bedraagt 21,0 µg/m³. De grenswaarde van 40 µg/m³ wordt gerespecteerd.
- Het aantal dagen dat de waarde van 50 µg/m³ fijnstof wordt overschreden bedraagt maximaal 6. Toelaatbaar is maximaal 35 dagen.
- Voor stikstofdioxide neemt de jaargemiddelde concentratie met maximaal 0,1 µg/m³ toe. De hoogst bepaalde waarde bedraagt 9,3 µg/m³. De grenswaarde van 40 µg/m³ wordt gerespecteerd.
- Van overschrijdingen van de uurgemiddelde concentratie stikstofdioxide (200 µg/m³) is überhaupt geen sprake.

Conclusie: het initiatief verhoudt zich met het gestelde in de Wet Luchtkwaliteit.

4.13 Bodem en water

Het milieuthema eutrofiëring (vermesting) handelt over de verrijking van ecosystemen met stikstof en fosfor, voornamelijk via het op het land brengen van dierlijke mest en kunstmest. Het gevolg van vermesting is een verandering in de samenstelling van levensgemeenschappen, veelal gekenmerkt door de overheersing van één of enkele plant- en diersoorten (afname biodiversiteit).

Met de oprichting van de varkenshouderij wordt ter plekke (meer) mest geproduceerd. De totale productie aan mest in heel Nederland neemt echter niet toe, aangezien men voor het houden van deze varkens varkensrechten nodig heeft en het totaal aantal varkensrechten in heel Nederland vast staat. Het starten met een varkenshouderij op deze locatie is dus enkel mogelijk wanneer varkenshouders elders in het land stoppen.

Bij de bemesting van gronden heeft men te maken met de regels uit de meststoffenwet. Zo zijn er gebruiksnormen voor dierlijke meststoffen met daarnaast een streng nalevingsregiem. Hiermee wordt overbemesting voorkomen.

Door de oprichting van de varkenshouderij gaan er activiteiten plaatsvinden die de bodem kunnen verontreinigen. Echter omdat op alle plaatsen waar bodembedreigende activiteiten plaats vinden noodzakelijke bodembeschermende voorzieningen zullen worden getroffen en er in de vergunning gedragsregels zullen worden opgenomen om verontreiniging tegen te gaan, is het risico op bodemverontreiniging verwaarloosbaar.

Voor het varkensbedrijf is water nodig (drinkwater dieren / reiniging stallen en transportwagens / waswater luchtwassers). Het jaarlijks verbruik wordt op circa 6400 kuub geschat. Dit water wordt ter plekke uit de bodem onttrokken. De toegepaste pomp heeft een capaciteit kleiner dan 10 kuub per uur, zodat voor deze onttrekking geen vergunning in het kader van de Waterwet nodig is. Omdat de onttrekking relatief gering is, op grote diepte (lees: niet uit het bovenste watervoerende pakket) en geleidelijk over het jaar plaats vindt, zal er geen sprake zijn van beïnvloeding van de grondwaterstand met eventuele verdroging tot gevolg.

Ten opzichte van de situatie waarvoor vergunning is verleend is er geen sprake van een toename van het verharde oppervlak (erf / dak). Extra voorzieningen voor de afvoer van regenwater zijn daarom niet nodig. Aangezien het hemelwater niet vervuild is, mag het worden geloosd in de bodem en/of sloot. Dit is ook zoals het in de praktijk geschiedt.

Aanvullend is de digitale watertoets van waterschap Hunze en Aa's uitgevoerd: www.dewatertoets.nl

Het volgende is geconcludeerd:

- Het initiatief raakt geen belangen van het waterschap.
- Het initiatief heeft geen nieuwe invloeden op het watersysteem.
- Er is geen aanleiding tot aanvullende wateradviezen.
- Bij het niet wijzigen van het plangebied en de oorspronkelijke uitgangspunten voor de inrichting van het plan kan het waterschap instemmen met het voorgenomen plan.
- Voor de verdere procedure afhandeling van de watertoets is het voor dit plan niet noodzakelijk om het waterschap te betrekken.

5. CONCLUSIE

In deze ruimtelijke onderbouwing is het voornemen om een varkenshouderij op te richten op de locatie Carel Coenraadpolder 1 nader beschreven. Ook is "onderzocht" in hoeverre het zich verhoudt met geldende wet- en regelgeving evenals met haar omgeving.

Van belang om te noemen is dat reeds vergunningen (bouw en milieu) zijn verleend voor de oprichting van een varkensbedrijf op de projectlocatie. Veel relevante aspecten zijn in die procedures reeds beoordeeld en toelaatbaar geacht. Omdat thans een gewijzigde situering wordt nagestreefd, is een nieuwe procedure nodig.

Momenteel staat het bestemmingsplan de bouw van de varkensstal op de gewijzigde plek niet toe. Ook het provinciaal beleid verzet zich ertegen. Echter omdat het bedrijf valt onder de overgangsbepaling van de provinciale omgevingsverordening kan de gemeente Oldambt meewerken aan dit initiatief.

Er is gebleken dat er geen (milieuhygiënische) belemmeringen zijn voor de realisatie van de varkensstal.

Voor het initiatief is in overleg met provincie Groningen, gemeente Oldambt en Libau een landschapsplan gemaakt. Hiermee wordt een goede landschappelijke inpassing nagestreefd.